

ΣΕΡΒΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΒΟΡΙΣΛΑΒ ΣΤΑΓΚΟΒΙΤΣ

ΝΟΥΣΚΑ

Δημοσιεύουμε σήμερα ένα διήγημα του πιο αισθηματικού Σέρβου συγγραφέως, του Βορίσλαβ Σταγκόβιτς, τον οποίο οι Σέρβοι θεωρούν ως τον καλύτερο ποιητή και λογοτέχνη τους. Η Νούσκα, τον κορτίο που ποθεί να παντρευτεί το γρηγορότερο τον άγαπημένο της, περιγράφεται θαυμάσια στο διήγημά του αυτό...

Νούσκα και τα κράτησε πολλή ώρα μέσα στα δικά του. — Μην το παίρνεις! Μην το παίρνεις! φώναξε από πίσω μου η Νούσκα.

Γύρισα και την είδα. Είχε σκάνει ακόμη περισσότερο και τα γόνατά της έστριψαν. Μόλις και μετά βίας καταθώονε να στέκει στα πόδια της. Κατάλαβα ότι προσπαθούσε να γλιτώσει τα χέρια της από τα χέρια του Μιάντεν, μα αυτός δεν την άφηνε. Οι μουδιάζοντες έπαιξαν όλο και πιο δυνατά, ο χορός βρόσκωναν στο φόντο του. Στο τέλος η Νούσκα κατώρθωσε ν' αποτραβιχτεί.

ΥΡΙΑΚΗ σήμερα. 'Ο γείτονας ο Τράζιο παντρεύει το μεγαλύτερο γυιό του. Το σπίτι του είναι δίπλα στο δικό μας. 'Η μητέρα μου κι' ο πατέρας μου είναι στο γάμο, μα έμένα κι' άφισαν στο σπίτι για να μη μείνι μονάχη της η Νούσκα, η ξεδάρεφνι μου, που τη φώναζε η μητέρα μου για να διασκεδάσει κι' η ίδια λιγάκι, κυττάζοντας έλανω από το μεσούχο της αλληής το γάμο και το χορό.

'Η Νούσκα χάζεψε έτσι μέρα. Μάζεψε τις πέτρες και τα κλαδιά που βρήκε στην αλληή, τα σιδάριζε δίπλα στον τοίχο, ανέβηκε άπάνω και κτύπησε το χορό. Αιτή ντύθηκε το χορό, μα και τα παλληκάρια κτύπαζαν αιτήν από μέσα, και πρό πάντων ο Μιάντεν που είχε έρθει στο γάμο από την άλλη συνοικία και που όλοένα έσερνε το χορό κι' έριχνε λεφτά στους άταιγγάνους τους.

όργανοπαίκτες. Κι' όλα αυτά γι' αιτήν και μόνο γι' αιτήν. Και, για να της δείξει το πόσο την αγαπούσε, δεν άφινε κανένα κορίτσι να παση δίπλα του στο χορό, μα όλο γούριζε και τής έριχνε ματιές που έβγαζαν φλόγες.

'Η Νούσκα, αν και χαμογελούσε κι' όλα αυτά, έκανε όστόσο πως δεν τον έβλεπε καθόλου, κι' αυτό δαμονίει τον Μιάντεν και τον φρένι.

Στο τέλος η Νούσκα κατέβηκε και πήγε στην κουζίνα, για να ετοιμάσει το τραπέζι. 'Η μητέρα μου κι' ο πατέρας μου ήδραν σε λίγο και φάγαμε κι' έπειτα μίς άφισαν, έμένα και τη Νούσκα, να κοιμηθούν. Μα η Νούσκα δεν νύσταξε. Άρχισε να ξεκοιμπώνεται και να κοιμπώνεται πάλι, να δροσιζεται με το φρεσινό της, ν' ανασηκώνει τα μανίκια της. Τα μάτια της άστραφταν, ούτε έγω ξέφω γιατί. Στην αλληή που καθόμασταν, δεν έφεγγε τίποτε άλλο έξω από το φεγγάρι, όλα τα άλλα ήταν βυθισμένα στη σκιά, που έρχοιχαν τα μεγάλα δέντρα.

Έξαφνα, τα όργανα των άταιγγάνων άρχισαν να παίζουν δυνατώτερα και άκούστηκαν μερικώς νές, δίπλα, που γινόταν ο γάμος. 'Η Νούσ με πήρε τότε από το χέρι και με τραβήξε.

— Π ε να ιδούμε, μου έλεπε. — Με γε ως τον τοίχο κι' ανέβηκαμεις στις πέτρες. Ο χορός είχε ξαναρχισεί. — Ας να, από την άλλη μεριά του τοίχου διέκρινι το κίκαμο πρόσωπο του Μιάντεν, πλημμυρισμένο στον ιδρώτα. 'Η Νούσκα, που στεκόταν πίσω μου, έσκρινε άκόμα περισσότερο, και μ' έσφιξε άπάνω στο στήθος της όταν είδε το νέο...

'Ο Μιάντεν σηκωνότανε τώρα στις μύτες των ποδιών του από την άλλη μεριά του τοίχου, χωρίς όμως και να κατορθώνει να μάζι, ιδη και να μάζι φτάση. 'Από τη Νούσκα δεν έβλεπε τίποτε άλλο από τα άσπρα της χέρια, που είχε βάλει άπάνω στα γόνατά μου και μ' έσφιγγε και κρυβόταν από πίσω μου. 'Ο Μιάντεν έβγαλε τότε από την τσέπη του ένα δηνάρι και άνασηκώθηκε άκόμα περισσότερο.

— Πάρε, μου έλεπε, ν' αγοράσεις κάτι. — Μου έδωσε το δηνάρι και την ίδια στιγμή έπιασε τα χέρια της τις μαχαίρες στα σελάκια — ο Σινάνης, ο Μαντάς, ο Κανάγιας και οι άλλοι — τον έβλεπαν άφωνοι. Και ο Παναγιής έβροχιχτή! — Βρέ σείς χασάπιδες! άφήστε κάτσο τα μαζακια κι' έλάτε, ριχθήτε μου όλοι μαζί!... 'Όλους σας κάνω ζάπα, βρέ!... — Τότε ένας γνωστός, ο γέρο Κωσταντέλλος, έπροχώρησε και του έλεπε:

— Μην άκούς τις ψευτιές, Παναγιή. 'Εμεις όλοι σ' αγαπάμε και σε θαμάζουμε! Νά τής, να δοξάσης τη Ρωμείην λεβεντιά!...

Τότε ο Κουταλιανός έβριξε στους χασάπιδες μια άκόμη περιφρονητική ματιά κι' έφυγε σιγά-σιγά, με το βαρό βήμα του, που φανόταν σαν να σφραγίζει το έδαφος, άπως το έχαμακτηρίσε ο Γαβριηλίδης.

Για τα κατορθώματα του Παναγιή Κουταλιανού θα μπορούσαν να γραφτούν σελίδες δλόκληρες. 'Ο κένος 'Ηρακλής απέθανε στην Κουσταντινούπολι (γέρος, άλλα πάντα δυνατός, με όλα του τα γεράματα), στις 4 Αύγουστου 1916. Άσηρε δυό γιούς, τον 'Ελληνα και τον Γεώργιο, οι όποιοι όμως δεν έκληρονόμησαν την πατριική ρωμαλεότητα. 'Ο 'Ελλην ξη άκόμα στον Πειραιά...

Βορίσλαβ Σταγκόβιτς

Με βοήθησε να κατέβω από τον τοίχο και, καθώς με κρατούσε, μ' έσφιξε άκόμη περισσότερο έπάνω στο στήθος της. Ένω ξεμακρύναι, με κρατούσε στην άγκαλιά της, άνάμεσα στα μπράτσια της. 'Ηταν ζεστή, ιδρωμένη, όλο φλόγα και πάθος!... Είχα περάσει το χέρι μου γύρω στο λαιμό της και, με τα δάχτυλά μου, άγγιζα το στόμα της και τα πυφωμένα χείλη της. Και το στήθος της ήταν σφιχτό και θερμό...

— Είπε τρελλός, όπως διόλου τρελλός! μου έλεγε για τον Μιάντεν, σαν νάθελε να δικαιολογηθί.

'Όταν βρεθήκαμεις στην αλληή μας, ασπιδάθηκε τον έναντι της έλευθερο. Άρχισε να σημάδεψι τα μαλλιά της και να δροσιζεται με το φρεσινό της. Έπειτα πήγε στο πηγάδι, έβγαλε νερό και έπιε...

Από το γάμο, η μουσική άκούστηκε άκόμα. Έπειτα άκούστηκαν και πυροβολισμοί. Κ' έπειτα άρχισε ένας γήινος, μονότονος σκοπός...

'Η Νούσκα σηκώθηκε τότε άπότομα. Δεν μωρόφισε πειά, άράριξε ένα χάλκινο πιάτο που ήταν έκεί δίπλα στον πηγάδι, κι' άρχισε να χορεύει, χτυπώντας το σαν ντέφι.

Ποτέ δεν θα το ξεχάσω αυτό...

'Ηξερε πως κανείς δεν μάζι έβλεπε, και χόρευε, πηδήξε, φώναξε, έγευε από πίσω, σάμπως όλα αυτά να της βότανι μη άπαρτανι ευχαριστίσι. Έπαίλιε δλόκληρη, το μουσικό της είχε ξεσηκώσει, το ποικιμάρι της είχε μανούριζε. Το στήθος της άστραφε κάτσο από το φως του φεγγαριού, σαν νάταν από γυάλι... Τα μαλλιά της άνεμίζαν και μερδονότανε καθώς στριφνούριζε. Και τα μάτια της άνοιγαν, αλλόλοστα, σκοτεινά, μα άστραφτερά πάντα. Το τραγούδι και η μουσική που έρχοτανε από το γάμο, γινότανε όλοένα και πιο μυστική. Και η φεγγαρολαμπράδα ήτανε γαλιάντα... γαλιάντα...

'Η Νούσκα έγειρε πρός τα πίσω. Τα μαλλιά της άγγιζαν τη γής, το στήθος της δρόθθηκε, τα μανίκια της τραβήχτηκαν ίσαινε τους ώμους. 'Ετσι άνατοδογυρισμένη, κρατώντας το χάλκινο πιάτο που άστραφε στο φως του φεγγαριού, η Νούσκα τραγουδούσε, συνόδευε το σκοπο της μουσικής, φανότανε σαν άγαλιά... — 'Υστερα σηκώθηκε. Με το στόμα άνοιχτό, ζωντανάινοντας, στήθηκε άκίνητη. Φανότανε σαν να μεθούσε με όλα όσα έρχότανε από το γάμο, με το σεληνίφως, με τη νύχτα, με όλα... Καί, στο τέλος, σταμάτησε...

Με πήρε κοντά της και κάθησε σε μιά πέτρα. Μου πήρε τα χέρια στα δικά της, μ' έβαλε στα γόνατά της, έβαλε το κεφάλι μου ανάμεσα στο στήθος της και με φίλησε.

— Κοιμησου, μηρέ μου! Κοιμησου! μου έλεπε.

Κι' άρχισε να με κοιμά για να κοιμηθώ, μα έτρεμε δλόκληρη, έπαλλε κι' ενωδιάζε όλη, ενωδιάζε τόσο πολύ, τόσο πολύ... η φωνή της ήταν βραχνή άπ' τη γλάκα και η καρδιά της χτύπαε σαν γυάλιο δλόχοι στο λιθοστρώχο και τα μάτια της πέταγαν φωτιές!... 'Από τα μανούριχα χείλη της έβγαγαν παρθένα λόγια:

— 'Ο Μιάντεν... Μ' αγαπάει... μα κι' ενό... κι' ενό τον ποθώ... κι' άχ. Θεέ μου, πόσο θέλω να γίνι δικός μου και να κάνουμε τους γάμους μας!... Ένα τέτοιο βράδυ... Ένα τέτοιο βράδυ γλυκό, φεγγαρόλουμένο!...

ΒΟΡΙΣΛΑΒ ΣΤΑΓΚΟΒΙΤΣ

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

'Ο βασιλεύς 'Ιάκωβος Α' της Άγγλίας λιποθύμησε μόλις έβλεπε γυμνό ζέφος.

— 'Από έναν τόνοο χάλυθος κατασκευάζονται 10000 περίπου πέννες.

— Στην δοθήκη μας μονοφύνας βήρην κάποτε... 8 εκατομμύρια αινά!

— Τριάμισι εκατομμύρια άνθρωποι στη Β. Αμερικη ζούν αποκλειστικά άπ' τη μελωσοφία.

— 'Ο Ναπολιόν κοιμόταν τεσσερεσήμερη ώρες το μερόνυχτο.

— 'Ο πρώτος κατασκευαστής πλαστών νομισμάτων στην Άγγλια άτηχονίσθη στα 1758.

